

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15128

av Maria Abrahamsson (M)

Missbruk av offentlighetsprincipen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att utreda hur en bestämmelse om uppenbart missbruk av offentlighetsprincipen bör utformas och att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag.

Motivering

Syftet med den svenska offentlighetsprincipen är att främja ett fritt meningsutbyte och en allsidig upplysning. Därför stadgas det i 2 kap. 1 § TF att varje svensk medborgare ska ha rätt att ta del av allmänna handlingar. Men denna rätt är inte absolut utan får begränsas av hänsyn till ett antal noga specificerade ändamål, däribland rikets säkerhet, den centrala finanspolitiken och brottsbekämpning (2 kap. 2 § TF). Däremot har det ingen som helst betydelse vilket syfte som ligger bakom en begäran att få ut en allmän handling. På så sätt har grundlagsstiftaren skapat en garanti mot godtycke hos den utlämnande myndigheten. Men ordningen innebär också att offentlighetsprincipen i enstaka fall inbjuder till missbruk.

JO påminner oss om den saken i ett färskt beslut (dnr 180-2014) där Kalmar kommun kritiserats för att inte ha låtit en person ta del av offentliga handlingar. Att kvinnan i fråga har terroriserat kommunen och dess anställda under lång tid hjälps inte. JO konstaterar:

”Sammanfattningsvis har jag ingen anledning att ifrågasätta att kommunen ansett den rådande situationen ohållbar och att det var nödvändigt att hitta en långsiktig lösning på de problem L.P:s omfattande framställningar medfört, dels när det gäller kommunens medarbetare, dels när det gäller kommunens möjlighet att på ett rättssäkert sätt utföra sitt ordinarie arbete. Det sätt på vilket kommunen valt att hantera L.P:s framställningar

om handlingsutlämnande är dock oförenligt med bestämmelserna i 2 kap. TF, 6 kap. OSL och 1 kap. 9 § RF.”

Enligt Kalmar kommun kan JO:s kritik innebära att man tvingas anställa ytterligare personal med anledning av kvinnans omfattande kontakter med kommunen och hennes närmast maniska beteende att begära ut handlingar, detta till betydande kostnader för kommunen och dess skattebetalare.

Det är orimligt att en kommuns eller annan myndighets ekonomi allvarligt försämras bara för att en person utan annat syfte än att trakassera dess anställda (och därmed också orsaka arbetsmiljöproblem) begär att få ut kopior av i stort sett varje handling som ges in till kommunen/myndigheten eller som produceras inom den.

För att komma till rätta med beteenden av detta slag bör offentlighetsprincipen fördes med en undantagsbestämmelse som slår till vid uppenbara fall av missbruk, dvs utöver de specifika punkter som räknas upp i 2 kap 2 § TF. I annat fall riskerar respekten undergrävas för den offentlighetsprincip som vi alla vill värna.

Regeringen bör utreda hur en bestämmelse om uppenbart missbruk av offentlighetsprincipen bör utformas och återkomma till riksdagen med förslag.

Maria Abrahamsson (M)